

Umsögn um tillögu til þingsályktunar.

komudagur 4.4.2012

Alþingi ályktar að fela velferðarráðherra að undirbúa og leggja fyrir næsta þing frumvarp til laga sem tryggja beina þátttöku fulltrúa sveitarfélaga og starfsmanna heilbrigðisstofnana í skipulagningu og stjórnun heilbrigðisþjónustu á þjónustusvæði viðkomandi heilbrigðisstofnunar. Markmiðið með frumvarpinu verði að auka íbúa- og atvinnulýðræði og að sjónarmið og óskir heimamanna og starfsmanna heilbrigðisstofnana ráði meiru en nú er þegar heilbrigðisþjónusta er skipulögð og þjónustu forgangsraðað.

Núverandi lög um heilbrigðisþjónustu voru sett 2007. Stjórnir stofnana voru aflagðar með lögum árið 2003. Úr greinargerð með frumvarpinu frá 2007. „III. Stjórn heilbrigðisstofnana.

Í ákvæðum kaflans er mælt fyrir um stjórnun heilbrigðisstofnana sem reknar eru af ríkinu. Á undanförunum árum hafa verið gerðar talsverðar breytingar á stjórnun opinberra stofnana og á það einnig við um heilbrigðisstofnanir. Fyrst er að geta þeirra breytinga sem gerðar voru á stöðu og hlutverki forstöðumanna ríkisstofnana með lögum nr. 70/1996, um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, og lögum nr. 88/1997, um fjárreiður ríkisins, þar sem valdsvið og ábyrgð forstöðumanna ríkisstofnana, þ.m.t. heilbrigðisstofnana, var aukið og vald og ábyrgð stjórna ríkisstofnana að sama skapi minnkað. Skv. 38. gr. starfsmannalaganna ber forstöðumaður ábyrgð á að stofnun, sem hann stýrir, starfi í samræmi við lög, stjórnvaldsfyrirmæli og erindisbréf og að rekstrarútgjöld og rekstrarafkoma stofnunarinnar sé í samræmi við fjárlög og getur hann þurft að sæta áminningu eða lausn frá störfum ef út af bregður. Er staða forstöðumanna ríkisstofnana sem æðstu yfirmanna hvernar stofnunar undirstrikuð með því að þeir einir eru skipaðir af ráðherra og bera því ábyrgð gagnvart honum. Í samræmi við ákvæði laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins gerir frumvarpið ráð fyrir því að forstjórar ráði aðra starfsmenn og er ákvæði núgildandi laga þar sem mælt er fyrir um að ráðherra ráði þá sem sæti eiga í framkvæmdastjórn Landspítala fellt brott. Í samræmi við þetta og jafnframt í framhaldi af samkomulagi ríkisins og sveitarfélaga um niðurfellingu á 15% þátttöku sveitarfélaga í stofnkostnaði sjúkrahúsa og heilsugæslustöðva voru stjórnir heilbrigðisstofnana sem reknar eru af ríkinu lagðar niður með lögum nr. 78/2003, um breytingu á lögum um heilbrigðisþjónustu, að frátalinni stjórnarnefnd Landspítala – háskólasjúkrahúss, sbr. 1. mgr. 30. gr. gildandi laga, en þær breytingar miðuðu að því að gera stjórnkerfi heilbrigðisstofnana skýrara og einfaldara.“ Þessi orð eiga enn við.

Ýmsar aðrar ástæður voru fyrir því að stjórnir voru aflagðar en sýnu mikilvægast var sú staðreynd að saman þarf að fara fjárhagsleg ábyrgð og rekstrarleg. Að hafa stjórn sem ber ekki neina ábyrgð er gangslaust að hafa. Í núverandi lögum er ákvæði um samráð við sveitarstjórnarmenn og ekki er annað vitað en það hafi allajafnan gengið vel víðast hvar enda lítið farið fyrir kvörtunum frá hendi sveitarfélaga um ónógt samráð.

Ekki hefur orðið vart gagnrýni frá samfélaginu/sveitarstjórnnum þess eðlis að skipulag og starfshættir stofnana sem hér um ræðir séu þeim vanköntum búnir að það þurfi að skipa þeim stjórnir sem í sætu sveitarstjórnarmenn svo unnt væri að leiða mál til betri vegar.

Rétt er að minna á að fyrir dyrum stendur flutningur á málefnum aldraðra til sveitarfélaga og hugsanlega einnig heilsugæsluna. Þegar og ef það gerist munu viðkomandi sveitarfélög sem taka við rekstrinum eðli máls samkvæmt skipa þeirri stofnun stjórn sem þá ber bæði fjárhagslega og rekstrarlega ábyrgð gagnvart sveitarstjórn.

Þingsályktunartillaga þessi er því óþörf eða í besta falli ótímabær.

Virðingarfyllst.

Blönduósi 3 apríl 2012.

Valbjörn Steingrímsson

forstjóri Heilbrigðisstofnunarinnar á Blönduósi